

המחקר הוא אחד משלושת תחומי העשייה המאפיינים את האוניברסיטה הפתוחה נוסף על פיתוח קורסים והוראה. חברי הסגל של האו"פ עוסקים בנושאי מחקר רבים ומגוונים המייצגים את תחומי הדעת השונים: מדעי החברה, מדעי הרוח, מדעי הטבע והחיים, מדעים מדויקים והנדסה.

בראש תחום המחקר עומד דיקן המחקר, הממונה על רשות המחקר באו"פ, על מכוני המחקר ועל שמירה על אתיקה במחקר. דיקן המחקר הוא גם יו"ר הדירקטוריון של אופמופ, החברה להעברת טכנולוגיות של האו"פ. באפריל 2013 סיימה פרופ' ענת ברנע כהונה כדיקן המחקר ובמקומה נכנסה לתפקיד פרופ' מירי סורוז'ון.

רשות המחקר

רשות המחקר פועלת לעידוד המחקר של חברי הסגל באו"פ, על-ידי סיוע באיתור מקורות חיצוניים למימון מחקרים ובהפניית הצעות המחקר אליהם. כמו כן הרשות מקדמת את הפעילות המחקרית של החוקרים באו"פ על-ידי תמיכה ישירה באמצעות קרן פנימית המממנת מענקי מחקר, מלגות לתלמידי מחקר ונסיעות להצגה של תוצאות מחקר בכנסים מדעיים.

רשות המחקר מאתרת, מרכזת ומפיצה בין חברי הסגל מידע שוטף על מקורות מימון ואחריות למעקב הכספי והמינהלי אחר הצעות המחקר שהוגשו דרכה וזכו למימון. כמו כן הרשות מקיימת סדנאות הדרכה להגשת בקשות למענקי מחקר ממקורות חיצוניים וימי מחקר שנתיים בהם מוצגת הפעילות המחקרית שנעשת באו"פ לעובדי האו"פ ולקהל הרחב. רשות המחקר מטפלת בצורכי החוקרים באו"פ בכל הנוגע לתשתיות פיזיות (מעבדות, מחשבים) ולכוח האדם הנדרש לביצוע המחקרים (תלמידי מחקר ועוזרי מחקר). כמו כן היא עוסקת בגיבוש הסכמים עם מוסדות אקדמיים אחרים לקידום שיתופי פעולה בין החוקרים באו"פ לבין עמיתיהם במוסדות אלה.

ליד רשות המחקר פועלת ועדת היגוי המורכבת מארבעה חברי סגל אקדמי בכיר הממונים על-ידי הנשיא ומייצגים תחומי דעת שונים. בראש ועדת ההיגוי עומד דיקן המחקר. ועדת ההיגוי מופקדת על קביעת הקריטריונים להערכת הבקשות המופנות למימון מהקרן הפנימית, ועל חלוקת המשאבים של הקרן. האחריות לפעילות המינהלית של הרשות נתונה בידי מינהלת רשות המחקר.

חידושים ברשות המחקר

- ההליך של הגשת הבקשות למענקי מחקר פנימיים מבוצע כולו במערכת מקוונת באתר של רשות המחקר, ששודרגה השנה בסיוע מינהל המחשוב. המערכת המקוונת דומה במתכונתה למערכות הקיימות בקרנות חיצוניות גדולות, מקלה על תהליך ההגשה ומאפשרת לוועדת ההיגוי של רשות המחקר לבצע בדיקה קפדנית על-פי הקריטריונים שגובשו ברשות המחקר.
- מינהל המחשוב סייע גם בהפקת דוחות למחשוב התקורות במחקרים מקרנות חיצוניות ובכך - לייעול הניהול הפיננסי של קרנות אלה ברשות המחקר.
- השנה הוסדר נוהל אתיקה במחקר המחייב את כל החוקרים באו"פ, והוקמו ועדה מוסדית וועדות משניות תחומיות בהתאם לנוהל זה.
- לראשונה הוגש דוח למל"ג המפרט את כל מענקי המחקר שהיו פעילים בשנים תשס"ח-תשע"ב. הדוח מבחין בין מענקים שהתקבלו מקרנות תחרותיות של ות"ת ומענקים שהתקבלו מקרנות מחקר אחרות.
- התקיימה סדנה להגשת בקשות לקרנות חיצוניות בהשתתפות יועץ חיצוני המתמחה בהגשת הצעות לקרנות מחקר של האיחוד האירופי. כמו כן מעתה מוצעת לחוקרים האפשרות לקבל ייעוץ מקצועי טרם הגשת הבקשה לקרנות מחקר אלה.
- במסגרת אתר הבית החדש של האו"פ, הוקם אתר חדש המוקדש למחקר באו"פ.
- החל ממאי 2013 החליפה ד"ר דפנה אידלסון את ד"ר מיילי פרי בתפקיד מנכ"ל חברת אופמופ בע"מ, החברה להעברת טכנולוגיות של האו"פ.

מכוני מחקר

מכון מחקר הוא מסגרת המשמשת קורת גג מדעית, מוסדית ומעשית למחקר חוצה מחלקות בתחומי דעת שונים ולקשרי הגומלין שביניהם. המכונים מסייעים לחוקרים לייצר ידע מדעי חדש ומאפשרים הפריה הדדית ושיתוף פעולה, לימוד משותף של סוגיות שונות, וכן קיום פעילויות עם חוקרים ועם מומחים מהארץ ומחו"ל. בראש המכון עומדת הנהלת המכון. מוביל אותה ראש המכון, וחברים בה אנשי סגל אקדמי בכיר מכמה מחלקות אקדמיות באו"פ יחד עם חברי סגל הוראה מהאו"פ וחוקרים מחוץ לאו"פ.

המכון לחקר מדיניות, כלכלה פוליטית וחברה

בראשות פרופ' אביעד ברחיים

המכון לחקר מדיניות, כלכלה פוליטית וחברה הוא מרכז בין תחומי שמטרתו לקדם מחקר בנושאים תאורטיים, אמפיריים ויישומיים הנוגעים לזיקות הגומלין בין עיצוב מדיניות ויישומה לבין תהליכים ומנגנונים חברתיים, פוליטיים וכלכליים. המכון הוקם בשנת 2011 ומונה כיום 21 חוקרים.

המכון מעודד מחקרים המתמקדים בישראל או במקומות אחרים, מחקרים השואתיים ומחקרים הבוחנים את הממדים הגלובליים והבין־לאומיים של עיצוב מדיניות ויישומה. כדי ליצור סביבה מחקרית חיונית ופורייה עבור חוקרים מתחומים שונים. המכון מארגן סמינרים וכנסים, מפרסם סדרת מאמרים לעיון (papers working) ומעניק מענקי מחקר. ביום המחקר של האו"פ הוצגו עבודות מחקריות של שמונה חוקרים מהמכון במסגרת מיני־הרצאות הן לקהל מהאו"פ והן לקהל מתעניינים מבחוץ. בשנה האחרונה הוגשו שלוש בקשות למענקי מחקר מטעם המכון, מהן אחת אושרה (בנושא "אחריות תאגידית") והאחרות נמצאות עדיין בהליכי הערכה. כמו כן נערכו השנה במכון האירועים האלה:

- סדנת חוקרים מישראל ומקפריסין בנושא: "האתגר של מדיניות חינוך במצבי קונפליקט מתמשך: ישראל וקפריסין בזווית של מחקר השוואתי" בבית דניאל
- סדנה בנושא "ניתוח תרחישי מדיניות" בבית אילה
- יום עיון בנושא "תרבות פוליטית: המקרה של הון ושלטון" בקמפוס האו"פ
- סדנה של חוקרי מחאת קיץ 2011 בבית דניאל
- שני ימי עיון במתכונת של סימולציה על יחסי צבא וחברה בשיתוף האגודה הסוציולוגית הישראלית בקמפוס האו"פ
- הכנס השנתי השני בנושא: "אתגרים וסיכונים בעיצוב מדיניות וביצועה" בקמפוס האו"פ

המכון לחקר חדשנות בטכנולוגיות למידה

בראשות ד"ר ניצה גרי

המכון לחקר חדשנות בטכנולוגיות למידה הוא גוף המחקר של האוניברסיטה הפתוחה לבחינת שילובן של טכנולוגיות חדשניות בתהליכי הוראה ולמידה. המכון פועל לעידוד מחקרים של חברי סגל האוניברסיטה, אשר ישפרו את ההבנה של תהליכי ההוראה-למידה המתרחשים בסביבות עתירות טכנולוגיה, ולשילובן של טכנולוגיות חדשניות בהוראת קורסים באקדמיה בכלל ובאו"פ בפרט. המכון הוקם בשנת 2010 במקומו של מרכז צ"י לחקר שילוב טכנולוגיות בהוראה שפעל באו"פ משנת 2004. הוא מונה כיום כ-50 חברי סגל מהמחלקות השונות באו"פ, וכן פעילה בו עמיתת מחקר במשרה חלקית. המכון פועל בשיתוף פעולה הדוק עם המכון לשילוב טכנולוגיות בלמידה (שה"ם). חלק נכבד ממשימתו של המכון הוא תרומה לגיבושה של קהילת חוקרים ישראלית המקיימת קשר הדוק בין חבריה, ובהתאם לכך המכון מקיים פעילות אקדמית שוטפת ומגוונת במתכונת של סמינרי מחקר, ימי עיון וכנסים.

במהלך שנת הלימודים תשע"ג ערך המכון שני ימי עיון לציבור הרחב: "העולם הוא משחק? מבט רב־תחומי על עולמות משחק דיגיטליים"; "חוק וסדר, אתיקה ומוסר בחברה טכנולוגית". עוד קיים המכון שני כנסים מיוחדים לחיזוק הקשר בין האקדמיה לפרקטיקה: האחד, כנס ניהול הידע הרביעי נערך באו"פ בשיתוף פעולה עם הפורום לניהול ידע בישראל. כנס נוסף נערך בנושא "טכנולוגיה, פדגוגיה ומדיניות: האם תיתכן חדשנות מערכתית? המקרה של תכנית התקשוב 'התאמת מערכת החינוך למאה ה-21'". בכנס זה השתתפו דוברים בכירים מהאקדמיה וממשרד החינוך, בהם כלת פרס ישראל לחינוך, פרופ' מרים בן־פרץ. המושבים בו עסקו בסוגיות, כגון: פיתוח מיומנויות המאה ה-21; הפוטנציאל של תכנית תקשוב לחולל שינוי עומק מערכתי; יצירת סינרגיה בקרב בעלי עניין בפיתוח תכנית תקשוב, וכן עסקו בסוגיות הנוגעות להערכת תכניות תקשוב.

כנס צ"י 2013

כנס צ"י 2013 הוא השמיני בסדרה של כנסי המחקר השנתיים על טכנולוגיות למידה שהמכון לחקר חדשנות בטכנולוגיות למידה יוזם. הכנס הוא זירת מפגש לחוקרים ולאנשי הפיתוח המובילים בתחום החדשנות וטכנולוגיות הלמידה בארץ, אשר מציגים בו את מחקריהם. הכנס תורם לעיצובה של קהילת חוקרים ישראלית בנושא טכנולוגיות

יום עיון: התקיים יום עיון בנושא "הנצרות הקדומה - זרקור על לידתה של דת", לרגל פרסום גיליון 120 של כתב העת **זמנים** המוקדש למחקרים של חברי המכון.

מבחר מחקרים בסיוע המכון

- **ד"ר משה נאור, ד"ר אביגיל יעקובסון, ד"ר תמי רזי,** "יהודי ארצות האסלאם ויחסי יהודים וערבים בארץ ישראל המנדטורית".
- **ד"ר אורית רמון,** "על תורכים, פאגאנים, יהודים ונוצרים - יומן המסע של כריסטוף האראנט מפראג לירושלים (1598)".
- **ד"ר אפרים שהם-שטיינר,** "שיתוף פעולה פלילי בין יהודים ונוצרים באשכנז של ימי הביניים: עדויות מספרות השאלות והתשובות".

שיתופי פעולה עם אוניברסיטאות אחרות בנושא תשתיות מחקר

מדיניות האו"פ היא לא להשקיע בהקמת תשתיות למחקר ניסויי, ולחילופין למצוא לחברי הסגל הנדרשים לכך, פתרון במסגרת שיתופי פעולה עם מוסדות אקדמיים אחרים. לפני כמה שנים נחתם בין האוניברסיטה הפתוחה לאוניברסיטת תל-אביב הסכם מסגרת שמאפשר לחברי סגל מהאו"פ מתחום המדעים הניסויים לקיים פעילות מחקרית יציבה והמשכית תוך שימוש בתשתיות המחקר של אוניברסיטת תל-אביב. השנה נחתם המשך להסכם עם האוניברסיטה העברית בירושלים המאפשר לד"ר יאיר בן-חיים, מהמחלקה למדעי הטבע והחיים, לערוך את מחקריו במחלקה לנוירוביולוגיה, במכון למדעי החיים של האוניברסיטה העברית בירושלים.

מרכזי המצוינות I-CORE

השנה הצטרפה האו"פ לתכנית מרכזי המצוינות (I-CORE: Israeli Centers of Research Excellence), שיזמו הוועדה לתכנון ולתקצוב (ות"ת) וממשלת ישראל, כחלק מתכנית הרפורמה הרב-שנתית בהשכלה הגבוהה. התכנית נועדה לחזק את תשתית המחקר בישראל, את מעמדה המחקרי ואת האטרקטיביות שלה בקרב חוקרים מובילים בארץ ובעולם. מטרת התכנית היא לקדם מחקר חדשני ופורץ דרך בתחומים שונים, לבסס שיתופי פעולה מחקריים בין מוסדיים - בין מוסדות אקדמיים במדינת ישראל ובין מוסדות

למידה ולמיצוב האו"פ כגוף מוביל במחקר ובהטמעה של טכנולוגיות בתחום זה. לשני ימי הכנס נרשמו כ-700 איש מרוב המוסדות האקדמיים בארץ וכן מארגונים ומחברות. בכנס הוצגו 40 מאמרים ו-32 פוסטרים, והוא כלל הרצאות אורח מפי Prof. Douglas Clark מאוניברסיטת Vanderbilt ומפי Prof. Sharon Ainsworth מאוניברסיטת Nottingham. כותבי מאמרים נבחרים מהכנס מוזמנים להגיש גרסה מורחבת לשיפוט, והמאמרים מפורסמים מדי שנה בגיליון מיוחד של כתב העת *Interdisciplinary Journal of E-Learning and Learning Objects*.

המכון לחקר היחסים בין יהודים, נוצרים, מוסלמים, בראשות פרופ' בת ציון קלורמן-עראקי

במכון מעל 40 חברים, מרביתם אנשי האו"פ, ומקצתם ממוסדות אקדמיים אחרים. מטרת המכון היא לקדם מחקר בנושאי השיח של שלוש הדתות המונותאיסטיות בתחומי ידע שונים ובתקופות היסטוריות מגוונות. הפעילות המחקרית נועדה גם לתרום לתפקידו הציבורי של המכון, להעמיק את ההבנה של הדתות ואת האינטראקציה ביניהן ולהביא את ממצאי המחקר בפני הקהל הרחב. כל אלה מעוררים עניין בקרב חוקרים רבים, וחלקם הצטרפו לקהילת המחקר שנוצרה סביבו, משתתפים בפעילויותיו ומקדמים באמצעותו את חקר היחסים בין שלוש הדתות.

קבוצות מחקר בחסות המכון: קבוצה העוסקת ביחסי יהודים ונוצרים במאות הראשונות לספירה; קבוצה החוקרת את הנושא "עיצוב גבולות - הגדרת זהות בסביבה רב-דתית ורב-תרבותית".

מפגשי ה"דיואן": התקיימו חמישה מפגשי ה"דיואן" להצגה ודיון במחקרים בעבודה ולמפגש עם חוקרים ותיקים בנושאים "ישראל, אתיופיה ויהודי אתיופיה בימי הילה סלאסה", "נשים ערביות בשוק העבודה בישראל", "ביבליוגרפיה וגבולות הדת: רשימות ספרים יהודיות ונוצריות במאה ה-17", "נצרות ונוצרים במדינת היהודים", "הח'לוותיה: פריחתו של מסדר צופי בישראל".

כנסים בין-לאומיים: התקיימו כנסים בין-לאומיים בנושאים "מגעים בין-דתיים ביצירה התרבותית: יהודים, נוצרים, מוסלמים"; "שיטות משפטיות וגישתן למעוטים דתיים".

מושבים בקונגרס העולמי ה-16 למדעי היהדות: המכון ארגן ונתן חסות לשני מושבים בקונגרס העולמי ה-16 למדעי היהדות שהתקיים ביולי 2013 בנושאים "זיקות גומלין בין מקורות תלמודיים ונוצריים" ו"עיצוב גבולות: זהות יהודית ישראלית בסביבה רב-תרבותית".

1 ויתורים
כואבים

ה הומור

ג גבריות

א אקלים

שבה טיפלו בשאלות של זהות, הצבת גבולות, הבנת ה"אחר", יחסי רוב ומיעוט והעברת ידע בין תרבויות שונות.

אחת המטרות העיקריות והמיידידות של המרכז היא הקמת מאגר נתונים ממוחשב מקיף, שבמסגרתו יתועדו המקרים הידועים של המרת דת בין שלוש הדתות המונותאיסטיות, על נסיבותיהם, המניעים להם, תוצאותיהם וכן פרטים רלוונטיים אחרים שניתן לדלות מן המקורות ההיסטוריים. המאגר יהווה מצע למחקר מעמיק ומקיף על המרת דת ועל יחסים בין דתיים באזורים גיאוגרפיים נרחבים ובתקופות שונות.

אתיקה במחקר

האו"פ מבקשת להבטיח כי המחקרים המתבצעים במסגרתה תואמים את הכללים שנקבעו בחוקי מדינת ישראל בנוגע להתנהלות האתית של מחקרים ואת אמות המידה האתיות של האוניברסיטה עצמה (בתחומים שאינם מעוגנים מבחינה חוקית).

ועדת האתיקה המוסדית מורכבת מחמישה חברי סגל אקדמי בכיר הממונים על-ידי הנשיא ומייצגים תחומי דעת שונים. תפקיד הוועדה המוסדית להבטיח שהמחקר שמתבצע על-ידי החוקרים באו"פ יתנהל על-פי כללי האתיקה המחקרית

ישראליים למוסדות אקדמיים אחרים בעולם, לסייע בקליטת חוקרים חדשים מצטיינים ולסלול דרך להכשרת דור העתיד של חוקרים מובילים.

השנה אושרו 12 מרכזים חדשים, שיפעלו לצד ארבעת המרכזים הראשונים שאושרו בשנת 2011. כל המרכזים נבחנו ואושרו בתהליך תחרותי ולאחר בדיקה קפדנית של ועדות שיפוט בין-לאומיות.

אחד המרכזים החדשים הוא "המרכז לחקר המרת דת ויחסים בין-דתיים" המשותף לחמש אוניברסיטאות בישראל: אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, האוניברסיטה העברית בירושלים, אוניברסיטת בר-אילן, האוניברסיטה הפתוחה ואוניברסיטת חיפה. פרופ' אורה לימור שותפה בהובלת המרכז החדש מטעם האו"פ.

המרכז החדש ימוקם באוניברסיטת בן-גוריון בנגב ומטרתו היא לקדם את המחקר בתחום ההמרה מדת לדת בימי הביניים ובראשית העת החדשה במסגרת המורכבת של יחסי שלוש הדתות המונותאיסטיות, "דתות אברהם" - יהדות, נצרות ואסלאם - שחיו בשכנות זו לזו. המרכז נועד להציע מסגרת אנליטית והשוואתית לחקר התפקוד הדתי, החברתי, הפוליטי והחוקי של הקהילות השונות ובעיקר בחינת הדרך

מבחר פוסטרים של מעצבי בית הוצאה לאור של האוניברסיטה הפתוחה אשר הוכנו עבור יום המחקר/ליל המדענים

בסוגיות מחקריות שונות, סירים מודרכים, הדגמות במעבדות מדעי הטבע והחיים ובמעבדת הפסיכולוגיה, ושלל פעילויות נוספות, כגון: הרצאות בנושא חלל; פלנטריום מתנפח ותצפיות בטלסקופים; חידון והקרנת סרט בנושא חלל ועוד.

ברחבי האוניברסיטה הוצגה תערוכה של פוסטרים מדעיים המתארים מחקרים נבחרים של סגל האו"פ וכן תערוכת כרזות "המחקר מאלף ועד תו", פרי יצירתם של אנשי המחלקה לעיצוב גרפי בהוצאה לאור של האו"פ שפרסה בפני המבקרים מבחר מהמחקרים שנערכו לאחרונה על ידי חוקרי האוניברסיטה מתחומי הדעת השונים ובה כל אחד מנושאי המחקר נפתח באחת מאותיות הא"ב.

"מדע בעם"

פרויקט "מדע בעם" שיזם משרד המדע והטכנולוגיה נועד לקרב את המדע לציבור הרחב באמצעות חגיגת הרצאות מדעיות בבתי קפה ובפאבים ברחבי בארץ. במסגרת הפרויקט התקיימו מפגשים על מדע ב"גובה העיניים", על כוס קפה, בירה או יין, בין מדעניות ומדענים לבין הציבור הרחב. השנה התקיים האירוע ביום המדע הבינלאומי - יום הולדתו של אלברט איינשטיין, וחוקרי האו"פ קיימו 21 מפגשים ב-12 אתרים שבהם השתתפו כ-1,500 איש.

של האו"פ. הוועדה אמונה על אישור אתי של הצעות המחקר תוך הקפדה על הגנת כבודם ופרטיותם של הנחקרים (אישור שאלונים, סקרים, שימוש בנתונים, ועוד), על מניעת מצבים של ניגוד עניינים ועוד. בתחומים מסוימים פועלות בצד הוועדה המוסדית גם ועדות אתיקה משניות, שמטפלות בבקשות לאישור אתי המוגשות על-ידי חוקרים, סטודנטים ותלמידי מחקר בתחומים אלה.

אירועים שבהם השתתפו חוקרי האו"פ

יום המחקר וליל המדענים

יום המחקר באו"פ מתקיים אחת לשנה ומוקדש להצגת העשייה המחקרית של הסגל האקדמי הבכיר ושל סגל ההוראה האקדמי. השנה, כמו בשנה שעברה, התקיים יום המחקר יחד עם ליל המדענים, המתקיים בכל רחבי הארץ ואירופה מאז 2007 בחסות משרד המדע והטכנולוגיה והאיחוד אירופי. השנה עמד ליל המדענים בסימן "היקום המופלא".

באירוע זה, הפתוח לקהל הרחב, השתתפו סטודנטים, עמיתי מחקר, עובדי אוניברסיטה ובני משפחותיהם, תלמידי בתי ספר מהסביבה ואורחים רבים וביניהם בני נוער. במהלך האירוע נערכו פעילויות שונות, ובהן דיבייט בין חוקרים

מענקי מחקר אישיים מקרנות חיצוניות

השנה אושרו 22 מענקי מחקר חדשים מקרנות חיצוניות.

מענקים מהקרן הלאומית למדע

ד"ר דוים גרינשטיין, מהמחלקה למתמטיקה ולמדעי המחשב בשיתוף עם פרופ' פליקס אברמוביץ מאוניברסיטת תל-אביב, זכו במענק מחקר בנושא "נושאים בבחירת מודל לרגרסיה רב-ממדית".

ד"ר ברוך זיו, מהמחלקה למדעי הטבע והחיים בשיתוף עם פרופ' הדס סערני מאוניברסיטת תל-אביב, זכו במענק מחקר בנושא "חקר סינופטי - קלימטולוגי של תהליכים הגורמים לאירועי בצורת באזור הלבנט".

ד"ר עידו לויתן, מהמחלקה לחינוך ולפסיכולוגיה, זכה במענק מחקר בנושא "ניתוח במונחי רמת הבניה של שיפוטיות, החלטות ופעולות בהקשר בין-קבוצתי לעומת תוך-קבוצתי".

ד"ר מתי מאיר, מהמחלקה לספרות, ללשון ולאמנויות, זכתה במענק מחקר בנושא "ייצוגי הגוף הנשי בספרים ביזנטיים מאורים, המאות ה-9 עד ה-12".

ד"ר עדי עמית, מהמחלקה לניהול ולכלכלה, זכתה במענק מחקר בנושא "נקודת המבט של הקבוצה על מו"מ באמצעות נציגים: החשיבות של הפחתת עמימות".

ד"ר אלעד פארן, מהמחלקה למתמטיקה ולמדעי המחשב בשיתוף עם פרופ' דן הרן מאוניברסיטת תל-אביב, זכו במענק מחקר בנושא "הדבקת חבורות גלואה והשערת דבדשאמפ".

פרופ' זאב רוזנהק מהמחלקה לסוציולוגיה, למדע המדינה ולתקשורת, זכה במענק מחקר בנושא "מאבחים ומסבירים את המשבר הפיננסי הגלובלי: בנקים מרכזיים, סמכות אפיסטמית ושינוי מוסדי".

ד"ר איריס שגיר, מהמחלקה להיסטוריה, פילוסופיה ומדעי היהדות, זכתה במענק לקיום סדנת מחקר בנושא "רושלים ומסעי הצלב: מגמות עכשוויות בחקר התנועה הצלבנית והמזרח התיכון בימי הביניים".

ד"ר מנחם כ"ץ, מהמחלקה להיסטוריה פילוסופיה ומדעי היהדות זכה במענק למימון ההוצאה לאור של ספרו "תלמוד ירושלמי מסכת קידושין: מהדורה ביקורתית".

ד"ר חיים סעדון, מהמחלקה להיסטוריה פילוסופיה ומדעי היהדות ויד יצחק בן-צבי, זכה במענק מחקר בנושא "יהדות צפון אפריקה בתקופת מלחמת העולם השנייה".

מענקים מקרנות חיצוניות אחרות

פרופ' אביעד בר-חיים, מהמחלקה לניהול ולכלכלה וד"ר **אור קרסין** מהמחלקה לסוציולוגיה, למדע המדינה ולתקשורת זכו במענק מחקר מטעם קרן פרידריך אברט בנושא "Research on corporate social responsibility in the Israeli industrial sector".

ד"ר ענת הרבסט, מהמחלקה לסוציולוגיה, למדע המדינה ולתקשורת זכתה במענק מחקר מהמוסד לביטוח לאומי בנושא "תכניות עידוד תעסוקה והשפעותיהן על אמהות מקבוצות אתנו-לאומיות מגוונות".

ד"ר אבנר כספי וד"ר **עידו לויתן**, מהמחלקה לחינוך ולפסיכולוגיה, זכו במענק מחקר מטעם קרן גנריר בנושא "הבסיס המוטיבציוני (אי-) השתתפות פוליטית של צעירים בישראל".

ד"ר נעם שנטל, מהמחלקה למתמטיקה ולמדעי המחשב יחד עם חוקרים ממרכז מדע ים המלח והערבה, זכה במענק מחקר מטעם משרד האנרגיה והמים בנושא "מיקרואורגניזמים בעלי פוטנציאל לייצור אנרגיה".

פרופ' דוד לורנץ, מהמחלקה למתמטיקה ולמדעי המחשב, זכה במענק מחקר מטעם חברת Marvell Technology Group Ltd. בנושא "DSL for packet switching control".

ד"ר אורית רמון, מהמחלקה להיסטוריה פילוסופיה ומדעי היהדות, **ד"ר ורדה וסרמן** מהמחלקה לניהול ולכלכלה ו**פרופ' סוניה רוקס** מהמחלקה לחינוך ולפסיכולוגיה זכו במענק מחקר מטעם מרכז ירושלים ליחסי יהודים ונוצרים JCUJCR בנושא "Guiding Narratives on Christianity and Christian sites".

פרופ' אמיר הורוביץ מהמחלקה להיסטוריה פילוסופיה ומדעי היהדות בשיתוף חוקרים מאוניברסיטת פיטסבורג ואוניברסיטת ראטגרס, זכה במענק מחקר מטעם קרן ג'ון טמפלטון בנושא "Intellectual Humility and Cultural Diversity in Philosophy".

ד"ר יאיר בן חיים, מהמחלקה למדעי הטבע והחיים, זכה במענק מחקר מטעם המכון הלאומי לפסיכולוגיה בישראל בנושא "Does the allosteric binding site play a pivotal role in governing the voltage sensitivity of the m2 muscarinic receptor?".

מלגות

ד"ר צחי וייס מהמחלקה לספרות, ללשון ולאמנויות, זכה במלגת אלון לקליטת מדענים צעירים מצטיינים בסגל האקדמי הבכיר של מערכת השכלה הגבוהה בישראל. **מר איגור סמוליאר זכה במלגה לתואר שני מטעם משרד המדע בתחום הגנת הסייבר ומחשוב מתקדם בהנחייתו של פרופ' דוד לורנץ מהמחלקה למתמטיקה ולמדעי המחשב.**

להלן תיאור קצר של שניים מן המחקרים שקיבלו השנה מימון מקרן חיצונית:

■ **פרופ' זאב רוזנהק: מענק מחקר מטעם הקרן הלאומית למדע על מחקרו "מאבחנים ומסבירים את המשבר הפיננסי הגלובלי: בנקים מרכזיים, סמכות אפיסטמית ושינוי מוסדי"**

המחקר בוחן - מפרספקטיבה השוואתית - את האבחונים ואת ההסברים הסיבתיים למשבר הפיננסי הגלובלי, שנוסחו והוצגו על-ידי ארבעת הבנקים המרכזיים החשובים בעולם: הבנקים המרכזיים בארצות הברית, באירופה, בבריטניה וביפן. מטרת המחקר הראשונה היא למפות ולנתח שינויים לאורך הזמן באופנים שבהם הגדירו הבנקים המרכזיים את אופיו של המשבר והסבירו את סיבותיו בשלבים השונים שלו. הבחינה האמפירית תתמקד בתוכן ובמבנה של התיאורים, האפיונים וההסברים שהוצגו על-ידי הבנקים המרכזיים, ובעיקר במידה שבה אבחנו והסבירו את המשבר באופן שאתגר את פרדיגמת המדיניות הדומיננטית ואת הנחותיה המושגיות, או לחלופין באופן ששימש כדי לאשרר אותן. המחקר יבחן גם את יחסי הגומלין ההדדיים בין תיאור המשבר והסברו, לבין צעדי המדיניות שנקטו על-ידי הבנקים המרכזיים במהלכו ואת הצעות הבנקים המרכזיים לשינויים מוסדיים רחבים. הניתוח יתבסס על בחינה איכותנית של הטיעונים, המוטיבים, המושגים והמודלים הסיבתיים שמופיעים בפרסומים של הבנקים המרכזיים ובהתבטאויות פומביות של בכיריהם המתייחסים למשבר בין השנים 2007 ל-2012.

■ **ד"ר עדי עמית: מענק מחקר מטעם הקרן הלאומית למדע על מחקרה "נקודת המבט של הקבוצה על מו"מ באמצעות נציגים: החשיבות של הפחתת עמימות"**

קונפליקטים בין קבוצות, כמו ארגונים, איגודים וקבוצות אתניות נפתרים לעתים קרובות בעזרת משא ומתן באמצעות נציגים. מו"מ באמצעות נציגים נבדל מסוגים אחרים של מו"מ בשל העובדה שהיחסים בין הקבוצה לנציג מוסיפים מורכבות רבה הנובעת מהיחסים בין הקבוצה לנציג. הקבוצה (א) משפיעה על האופן שבו הנציג מתנהג במו"מ (ב) שופטת את ההסכם שהושג על-ידי הנציג. המחקר המוצע מתמקד בתהליך השני (ב) ובוחן את ההשפעה של המוטיבציה להפחתת עמימות כגורם המונע מהקבוצה לאשרר הסכמים שהובאו על-ידי הנציג. המחקר הענף על תהליכים קבוצתיים מראה שמוטיבציה גבוהה להפחתת עמימות קשורה להתבצרות בעמדות הקבוצתיות ולחוסר סובלנות כלפי סטייה מהנורמות הקבוצתיות. השערת המחקר היא שבמו"מ באמצעות נציגים המוטיבציה להפחתת עמימות תגביר את הנטייה להתבצר בעמדות הקבוצה. תופעה זו תבוא לידי ביטוי בציפיות גבוהות (מדי) בנוגע לתוצאות המו"מ ובנכונות מופחתת לפשרה, והן שייבילו למחויבות נמוכה יותר של הקבוצה ולרתיעתה מאשרור הסכמים המובאים על-ידי הנציגים. המחקר המוצע יתמקד בשלושה מקורות לעמימות: (א) הנציג עצמו (לדוגמה, מומחיותו); (ב) הקבוצה (לדוגמה, לכידותה) ו(ג) תוכן המו"מ (לדוגמה, מידת הסיכון הכרוכה בו).

מענקי מחקר מוסדיים מקרנות חיצוניות

פרופ' יורם עשת, ד"ר אבנר כספי, ד"ר גל בן יהודה וד"ר חנה שלו, מהמחלקה לחינוך ולפסיכולוגיה יהיו אחראים על מענק מטעם קרן יד הנדיב עבור פיתוח תכנים לימודיים מרובי פלטפורמות בתחום הקניית הקריאה.

ד"ר יורם קלמן, מהמחלקה לניהול וכלכלה ו**פרופ' יואב יאיר** מהמחלקה למדעי הטבע והחיים יהיו אחראים על מענק מחקר מטעם האיחוד האירופי על מחקרם: "Higher education Online: MOOCs the European way".

מענקי מחקר ומלגות מהקרן הפנימית

האוניברסיטה הפתוחה מעמידה לרשות חוקריה מימון למינוף מחקרים כדי לאפשר את הגשתם לקרנות חיצוניות. בשנת תשע"ג הוגשו לרשות המחקר 118 בקשות למימון מהקרן הפנימית, מהן אושרו 108 בקשות (91.5%).

חברים חדשים בסגל האקדמי הבכיר

- ד"ר איריס סולימני הצטרפה למחלקה להיסטוריה, פילוסופיה ומדעי היהדות
- ד"ר ערן פישר הצטרף למחלקה לסוציולוגיה, למדע המדינה ולתקשורת.
- ד"ר עינת חזקני-קובו הצטרפה למחלקה למדעי הטבע והחיים.

מינויים וקידומים בדרגה

- פרופ' יגיל לוי מהמחלקה לסוציולוגיה, למדע המדינה ולתקשורת קודם לדרגת פרופסור מן המניין.
- פרופ' מוטי רגב מהמחלקה לסוציולוגיה, למדע המדינה ולתקשורת קודם לדרגת פרופסור מן המניין.
- ד"ר זאב רוזנהק מהמחלקה לסוציולוגיה, למדע המדינה ולתקשורת קודם לדרגת פרופסור חבר.
- פרופ' אלעד פארן מהמחלקה למתמטיקה ולמדעי המחשב מונה לחבר סגל בכיר בדרגת מרצה בכיר.
- ד"ר ישי לנדא מהמחלקה להיסטוריה, פילוסופיה ומדעי היהדות מונה לחבר סגל בכיר בדרגת מרצה בכיר.
- ד"ר אבנר כספי מהמחלקה לחינוך ולפסיכולוגיה קודם לדרגת מרצה בכיר.
- ד"ר יעל מונק מהמחלקה לספרות, ללשון ולאמנויות קודמה לדרגת מרצה בכיר.
- ד"ר עדיה מנדלסון-מעוז מהמחלקה לספרות, ללשון ולאמנויות קודמה לדרגת מרצה בכיר.
- ד"ר ענבל טובי-ערד מהמחלקה למדעי הטבע והחיים קודמה לדרגת מרצה בכיר.
- ד"ר טל הסנר מהמחלקה למתמטיקה ולמדעי המחשב קודם לדרגת מרצה בכיר.
- ד"ר גל בן יהודה מהמחלקה לחינוך ולפסיכולוגיה מונתה לדרגת מרצה.
- ד"ר נורית מלניק מהמחלקה לספרות, ללשון ולאמנויות מונתה לדרגת מרצה.
- ד"ר אור קרסין מהמחלקה לסוציולוגיה, למדע המדינה ולתקשורת מונתה לדרגת מרצה.

פרסים והוקרה על מחקר אקדמי

- פרופ' יגיל לוי מהמחלקה לסוציולוגיה, למדע המדינה ולתקשורת, קיבל פרס על שם יונתן שפירא מהאגודה הבינלאומית ללימודי ישראל על ספרו *Israel's Death Hierarchy: Casualty Aversion in a Militarized Democracy* (New York: New York University Press).
- רוי"ח אלון כהן בשיתוף עם רוי"ח יהודה אורבך זכו בפרס מטעם קרן המלגות והפרסים של לשכת רואי החשבון בישראל על ספרם **ביקורת טכנולוגיית המידע ושימושיה בעבודת רואה החשבון המבקר**, בהוצאת האוניברסיטה הפתוחה.